

Historic, archived document

Do not assume content reflects current scientific knowledge, policies, or practices.

EX 635 C

KAHUA HOOULU O KA OIHANA MAHIAI O AMELIKA,
HONOLULU.

E. V. WILCOX, *Agena Poo.*

NO KA HOOULU ANA I KA MAIA.

HAKUIA E

E. V. WILCOX,
Agena Poo o ke Kahua Hooulu o Amelika.

Iloko o na makahiki he umikumamalima i kaa hope ae nei ua oi pa umikumamalua ae ka mahuahua loa ae o ka aiiā o na ano maia like ole mamua o na wa i hala aku mamua. Iloko o Amelike Huipuia ua hoomaopopoia, ua aneane no ma kahi o ka 12,000,000 ahui maia e aiiā nei i kela me keia mahina. Ua lilo maoli no o Amelika i makeke nui no na maia like ole o ke ao nei e kuaiia ai. O ka hoomakaukau ana no ka hoolako a hoolawa i keia makeke nui o ke ao nei, ke kumu i lilo ai i oihana ano nui loa na kekahi poe lehulehu na hana pili i ka hooulu maia,—oi loa aku ma na mokupuni o Inia Komohana me Amelika Waena. I keia wa, ua haneri no a oi na mokuahi nunui e paa mau nei malalo o ka oihana halihali maia.

He mea hiki ka maia ke mahiia ma na aina nunui a i ole ma na wahi nui kupono mai no i ka ilihune aina liilii. Oia kekahi o na mea ulu kupono loa no ka poe kuleana aina liilii, a he hoonui luhi ole, a he hoonui lilo ole no hoi ma ka malama ana aku mai ke kanu ana a hiki i ka hua ana. He mea hiki ke ulu ma na ano aina like ole, ma na wahi apuupuu me na wahi mania, mai na aina palahalaha a na aina papali, a mai na aina pahaahaa a hiki i na aina kiekie oi ole aku maluma o 1000

kapuai mai ka ilikai ae. Ma na wahi kiekie loa aku, aohe ulu maikai o ka maia, a he ole loa aku hoi ka hua ma ia mau wahi. O na wahi anu na wahi maikai ole; aka, o na wahi mehana a kawau mau, na wahi maikai loa. O na wahi pili kahakai a i ole na aina haahaa ano iliwai me kahakai, na wahi ulu hikiwawe a oo koke ka maia, mamua o na wahi kiekie a anu. O kekahi no hoi, ma na wahi kiekie, he kakaikahi a liilii no hoi na eka o ka ahui maia; a he aaa a oolea paakiki ka maia. Ma Hawaii nei aole hoopoino loa o ka makani i ka maia e like me na aina paia e na makani puahiohio ikaika o Inia Komohana me na wahi e ae. Eia nae, he mea pono no e noonoo ka mahiai i na palulu makani kupono no na aina kanu maia huli makani. Ma kekahi mau wahi makani, ulaa pu ia na kunu maia i lolou me na ahui nunui.

Ina kakou e huli ae a nana i ka moolelo o na aupuni o na mokuaina o Amelika Waena, e ike ana no kakou, na ka hooulu nui ia ana o ka maia i hoala mai i na kahua i ku ai o ia mau aupuni. I keia wa eia ke noho kuonoono nei he mau tausani poe mahiai maia, a i na makahiki pokole i kaa hope aku nei, o ua poe la no na poe ilihune loa e lawelawe ana i ka oihana kanu maia. A ua loa mai keia pomaikai nui i ua poe la o ia mau aina, mamuli o ka oihana kanu maia. Pela no e manao-lanaia nei e hookahua kupono ia ia oihana hoowaiwai nui. Ke huli ae kakou a nana i na apana aina nunui e waiho wale mai nei, nui ka minamina i ko lakou hooulu ole mai i kekahi mau mea e hoowaiwai ai i ka poe no lakou ia mau kuleana a i ole i ke aupuni hoi. He nui a lehulehu keia poe aina e waiho mai nei ma na mokupuni o Hawaii nei, a ua kupono lakou a pau no ka hooulu maia. He mau aina nunui kahi, a he poe aina liilii no hoi kekahi.

E like me na mea i hoike mua ia ae nei, o ka hapanui o ka maia e komo nei iloko o Amelika Huipuia, mai Inia Komohana mai me Amelika Waena. Eia na moku ke holo nei i keia mau wahi no ka halihali ana i ka maia; a ua hoomoeia no hoi na alahao no ia hana halihali maia like. O na aekai Komohana o Amelika i keia wa ua hamama no ke komo aku o ko Hawaii nei

maia. He mea oiaio loa, o Hawaii nei kahi kupono loa nana e hoolawa aku ia Kaleponi, Orikona, Wakinekona (mokuaina) a me kekahi mau mokuaina waena aku no kekahi. Nolaila, e hoohemahema aenei kakou o Hawaii nei i ka pomaikai o keia oihana maalahi loa i kupono i ko kakou poe e noho wale mai nei, he nui a lehulehu? E like no me na mea ulu e ae, o ka ninau nui hookahi mahope o ka hooulu ana i na mea hoowaiwai a ulu, oia no ka mea pili i ka halihali ana i ua mau mea la i na makeke kupono e lilo ai no ke dala. Ua maikai ka ea o ka aina, a he maikai a momona hoi ka lepo o na aina mahiai kupono. O keia ninau pili i ka halihali ana i keia mau mea a pau i ka makeke me ka paa mau o ka manawa kekahi o na ninau ano nui loa e ulu mai ana mahope aku o ka hoomaka ana e lawelawe i keia mau hana e hoeueuia nei. Eia mahope iho nei kekahi mau hoakaka e pili ana ia ninau.

No na makahiki he umi ae nei ke ku malie ana o keia oihana kalepa maia ma Hawaii nei, aohe nee mua. O ka avalika o na ahui maia e hoounaia nei i kela me keia mahina i Amelika he 15,000 wale no. I kekahi wa oi iki, a i kekahi wa, emi mai no hoi, a oia iho la no nae ka avalika. Aka, o na mokuaina i hoikeia ae nei maluna, ina e loa aku ana 100,000 ahui maia i kela me keia mahina, e pau ana no i ka lilo i ko laila poe, oiai, o Hawaii no kahi kupono loa e hooulu ai i ka lakou maia.

O ka pilikia mamua i ikeia e ka poe e lawelawe nei i keia hana kalepa maia, ua ulu mai no ia mamuli o na hemahema o ka halihali ana i ka lakou maia i na makeke e lilo ai. Aole paa mau o ka manawa holo o na moku, a he maopopo ole no ka hoea mai o ka moku i kekahi wa no ke kii ana mai i ka maia, a o kekahi poino no hoi, mamuli o ka pii loa o ka uku moku, nolaila, poho wale ka luhi o ka poe kanu maia. Pela iho la i poino ai ka oihana kalepa maia ma Hilo. I ka hoomaka ana i kinohi hoolopono ka maia, mahope mai, hiki ole ka maia i ka makeke, a i kekahi wa aohe kiiia aku o ka maia e lawe ae a kahi e hiki ai ke kau i ka moku, no ka hoopii loa ia ae o ka uku o ka halihali ana a ka moku, nolaila, ua poho wale ka maia a ka mahiai, a haalele wale ia ka aina kanu maia

Nolaila, e pono keia mau ninau e noonooia ma ke kulana e ku nei i keia wa. He au holomua aku keia no ka oihana kalepa maia ma Hawaii nei, a oi loa aku hoi ma Hilo, Hamakua, Kona, Hawaii, me Nahiku, Maui, a me kekahi mau wahi lehu-lehu e ae. Ua hoomaopopoia, aia ma kali o aneane 2,000 eka aina kokoke ma Hilo, a 1,000 eka ma Kona, me 500 eka ma Nahiku, i kupono loa i keia wa e kanuia i ka maia, ke loa nae kahi e hiki ai ke halihali kokeia ka maia i ka makeke i ka wa e oo ai. Ke loa ka moku me ka oluolu, o ke ola no ia o keia oihana me ka poe na lakou e lawelawe ana ma ia mau wahi. Aole no e pono i hookahi holo ana o ka moku ma ia mau wahi alaila, noho aku a he mau makahiki, oili hou aku. Aole! Aole pela e loa ai ka holomua i keia oihana. E loa ona moku paa mau o ka manawa kii maia, a e loa no hoi ke kumukuai kupono no ka maia. Me keia mau mea e loa ai ka holomua i ka oihana.

I Hawaii iho nei ekolu agena o kekahi hui nui loa o ke ao nei e lawelawe nei i ka oihana kalepa i na hua ai kahi i nana ai i ke kulana o ka oihana kalepa maia maanei. Wahi a lakou he liki loa ke hooulu nui ia ka maia ma keia aina a hoolawa aku i na makeke nui o ke ao nei, me ka nui ole o na hoolilo no ka lawelawe ana i keia hana, a e loa nui ai no hoi o ka pomaikai i ka poe e lawelawe ana ia hana. Ke makemake nei keia hui e loa aku ke kuleana hoolilo i na maia a pau e loa aku ana mai ko Hawaii nei poe hooulu maia aku, ia hui. O ke ano maia dala nui no nae a keia poe i olelo ai, oia no ka maia haole i kapaia he "BLUEFIELDS"—he maia ano kohu maia Kahiki. He nunui ka ahui, nui na eka o ka ahui, a he nunui loloa ka maia o ka eka. O keia ke ano maia ai nui ia e ka poe Amelika. Ua makaukau keia hui e hoouna mai i Hawaii nei i 100,000 pohuli maia BLUEFIELDS (maia haole) no ka hoolaha ana, i loa i ka poe kanu maia, a loa no hoi ka hookahua ana o keia oihana maanei. Mai hoea mua mai no hoi keia pohuli i nei mamua loa aku nei, e ole wale no ka loa ana o ka lono i na luna aupuni maanei, no kekahi ano ponalo luku maia ma Amelika Waena, kahi o ua pohuli nei i nlu nui ai, a i manaoia

ai, no laila mai; no ia ponalo ke kumu o ka hookapua ana, o laha ia ponalo i nei, o ka poino no ia o ko kakou nei mau maia kama-aina. Ma kekahi mau aina o Amelika Waena, he nui ke ino o ka hana a keia ponalo luku maia, a ua nui no hoi ka poino o ka maia o ia mau wahi, a ua haalele wale ia kekahi mau aina nunui. Pau ke kanu maia ana.. Nolaila, me he mea la, e hiki mai ana ka la e huli mai ai o ko ke ao holookoa i Hawaii nei, me ka manaolana na Hawaii nei e hoolawa aku i keia hua ai ono. Ua hoolala kekahi poe kanu maia e hooulu i mau pohuli na lakou me ka manao e hoolako aku i ka poe kanu maia e ae e makemake mai ana, i laha nui keia ano maia maikai. Ua haawi iho nei na poo o ke Kahua Hooulu o ka Oihana Mahiai o Amelika he 2,000 pohuli o keia ano maia haole (Bluefields) i ka poe kanu maia ma kela wahi keia wahi o keia pae aina. Oiai ke kaukai nei kakou i ko kakou mau pohuli pono i hooulu nei nolaila, hooikaika nui ka poe i loa keia ano maia i keia wa e hoolaha, i lawa like keia pohuli i na poe a pau e makemake mai ana e hooulu ma ke ano kalepa maia.

O ke ano o ke kuai ana a ka mea kanu maia i ake nui loa ai oia no ke kuai kuke ma ka uapo, oia hoi, hoea ka maia ma ka uapo malaila hoomaopopo ke kumukuai a uku mua mamua o ka halihali ana i kahi e kalepaia ai. O keia ka kela hui kuai hua ai i oleloia ae nei mamua iho nei i makemake ai e hana. Ua ikeia, he oi aku ka nui o na hoolilo no ka hooulu ana i ka maia ma Hawaii nei mamua o na wahi kanu maia ma Inia Komohana. Oia ke kumu o keia hui i ae ai e haawi i hookahi me hapalua keneta no ka paona maia hookahi no na ahui maia i emi ole iho na paona o ka ahui malalo o 50 paona a pii aku, e laweia ana a ma ka uapo kokoke a ma ia uapo e ukuia ai mamua ae o ka laweia ana iluna o ka moku. A ua ae no hoi keia hui e uku i hookahi keneta o ka paona no na ahui i emi malalo iho o 50 paona. Nolaila, ma ka hoomaopopo ana i ke ano maa mau o ka maia, e loa ana no ke 65c o ka ahui maia hookahi no na ahui 50 paona. Ina e holomua ana keia oihana maanei, ua ae keia hui e hooholo i elua mau mokuahi nunui no ka halihali ana i na huaai o Hawaii nei i Kaleponi, he mau moku holo,

eono la maluna mai, a elima la ke huli hoi aku me na hua ai o nei. A e holo keia mau moku ma Hilo, a ku no hoi ma kekahi mau awa o na Kona, ma Hana, Maui ame kekahi mau wahi e ae e lawelaweia ana o keia oihana hooulu maia ma ke ano nui kupono e waiwai ai ka holo ana malaila.

E like me ka mea i hoike mua ia ae nei, o ka maia haole (Bluefields) ka maia makemake nui ia ma na aina haole, a he maia kuai nui ia. He maia maikai ma ka hoouna ana, aole poino wale e like me na ano maia e ae, a aohe hana nui o ke ope ana a aole no he hoomenemene wale o ka lawelawe ana ia ano maia. He kuaiia no ka maia Pake o Hawaii nei ma Kapalakiko, a he makemakeia no, aole nae i like aku kona makemake nui ia me ka maia haole (Bluefields). Ua hoomaopopoia, e lilo aku ana no ka maia Kahiki me ka Popoulu o Hawaii nei i maia ake nui ia ma na aina haole, no ka maikai i ke kuke a palai paha. Me ka hana nui no nae e hoolaha ai a loa ka ike nui ia o keia ano maia. Aole e like me ka maia i kamaaina i ka haole, aole luhii a aole no hoi e hoonui lilo i ka hoolaha ana. Na keia kamaaina ole o ka haole i na maia Hawaii i hookuemi i ka hooulu nui ia mau ano maia, a nolaila, ua kupono wale no ia ano maia no ko Hawaii nei makeke, no keia wa. I waena o keia mau maia lehulehu o Hawaii nei, eia na maia makemake nui ia e ko nei poe, Popoulu, Hua moa, Pelekila (he maia keia no Brazil mai), ka maia Apala, maia ulaula (he maia Paniolo), ka Iholena etc.

Ua manao wale ia no e kekahi poe kanu maia, aia ka he ano lepo momona alaila pono ke kanu ana, a pela wale aku. Aole pela ka oiaio loa. He mea ulu ka maia ma na wahi a pau e loa ai o ka ma'u a he pulu mau. He mea pono loa ke loa mau ka wai, ina paha he wai kahe mau, wai hookahekaheia, a wai ua paha, a e pono ka lepo e pulu maikai. O na nahelehele a pau e loa ana i ka palau e pono no e hoohuli malalo i ka palau ana. O na makalua pohuli, e eliiia a elua a elua me hapa kapuai ka hohonu me ekolu kapuai ke ana waena o ka waha o ka makalua. He hana hikiwawe loa keia ke lawelaweia me ka hoonui lilo a hoonui luhii ole, ke hoopahuia me ka dainaniita. O ke ano

dainamita nae e hoopahu ai, (he mea kolu giana pauda) he dainamita amonia (Ammonia dynamite) e hanaia nei i keia wa no na hana eli lua o keia ano. Aohe ikaika loa o keia ano giana nolaila, aole e nui kahi e hoopoino waleia. Na keia mea e hoopalupalu i ka lepo, he hao wale ae no, o ka hamama no ia o ka makalua. Ke pahu keia dainamita, e nakakaka ana kahi i manaoia aneane eono kapuai ana waena ekolu kapuai ka hohonu o kahi e hoopalupaluia. Nolaila, ua luhi ole ka hao ana i ka lepo o kahi i makemakeia, oiai, aohe eli ana aku. Ua hoomaopopoia, o ka lilo no kela me keia makalua e eliia ana pela, he ekolu no keneta ka lilo. He oi aku keia o ka makepono loa. Ina he eli maoli, e nui ana ka manawa pau wale i ka lua hookahi, aole no e nui na makalua e pau i ka la. O kekahi no hoi, o na makalua eli, aole e loa ka palupalu kupono i ka hahai o ka makalua no ke komo ana mai o na materia hoomomona iloko o ka makalua a loa ka pohuli mahope o ke kanuia ana, no ka paakiki o ka lepo. O kahi momona wale no e loa ana, maluna wale iho ana no, ma kahi i hoopihaia. Ma keia hoopahu ana, e palupalu ana o hai o ka makalua i makemakeia, a loa kahi o na materia hoomomona e komo ai a loa ka pohuli. O kekahi ke paakiki o hai aole e ikaika ka paa ana a na aa o ka maia, aole no hoi e nui kahi e kolo ai o na aa i loa ke ola o ka maia. Ke palupalu ka lepo, e hohonu ana ka iho ana o na aa, pela no hoi ka mamao o kahi e kolo ai mao a maanei, a pela e loa ai ka ikaika i ua mau aa la e paa i ke kumu aole e hina wale i ke koi-koi o ka ahui a i ole i ka makani. E nui pu ana no hoi ka momona e loa i na aa, a ulumaikai ka maia. Ma na wahi pohaku e hiki ole ana ka palau, nolaila, o keia dainamita wale no ka maikai no ka hoomakaukau ana i ka makalua. Ke hoopahu ma na wahi he ewalu kapuai ke kaawale mai kahi mai, e loa like ana ka hoopalupaluia o ka lepo ma na wahi a pau i makemakeia. Ina e nui loa ka nahelehele o kekahi wahi aa a he hana nui a paakiki loa ka waele ana, o ka hana hikiwawe loa oia no ke kiki ana ia nahelehele me kekahi mea kolu pauma lima i hoopihaia me ka wai laumake i hoohuihuiia me ka pia (arsenite of soda). He mea hiki wale no keia ke hanaia, penei: Hookahi

paona “arsenic” keokeo (common white arsenic) me elua paona soda holoī (common washing soda) hoohui iloko o hookahi galani wai a paila no umikumamalima a iwakalua minute, a i ole, paila no a hiki i ka wa e aiai ai o ka wai ke nana iho. Alaila, hoohui hou aku i ua wai laau la me iwakalua galani wai maoli, alaila kupono no ke kiki ana. O ke ano o keia hoohui ana me ka wai, penei no ia: Ina hookahi kiaha wai laau, hoohui me iwakalua kiaha wai maoli, a pela aku. Oia iho la ke ano. I la kalae maikai ka la e kiki ai i ka nahahehele me keia wai laau, i paa pono ka lau nahahehele i ka ehū o keia laau. Na keia laau e pepehi i ka nahahehele—mae mua mai ka lau a make. No ke kahi mau ano nahahehele palua a pakolu hana ana alaila make. O ka hoolilo no keia ano hana mai ka wai laau me ke kiki ana aku, ua hoomaopopoia ma kahi o elua dala no ka eka. He mea pono e hookaawale i na holoholona mai kahi aku i kikiia me ka wai laau, o pino i ka laau make. Aole e hoopulu i ka lepo me ka wai laau. Aole no e pino ka lepo i keia laau, o ka mea kanu ka mea makaala o pino.

Aole no e pono ke hooulu mau i ka maia ma ka aina hookahi. Ma na wahi kanu nui ia o ka maia, he kanu kahuliia ka maia me kekahi mau mea e ae. Mamuli o ka ulu ana o ka maia, e pau ana ka “potash” (he mea hoomomona iloko o ka lepo) i ke omoia e ka maia, nolaila, i mea e loa hou ai o ia mea iloko o ia lepo, lu aku me na mea hoomomona i piha i ua mea la. O ka mea hoomomona maikai no ka maia, aia iloko o laila ka “potash, ammonia, me ka phosphoric acid” (e hoomanao mau i keia mau inoa haole) penei ka hoohuihui ana: 300 paona “sulphate of potash,” 400 paona “ammonium sulphate,” me 200 paona “superphosphate;” o ka lawa keia no ka eka hookahi. O na lau maia me na opala maia e ae, he mea pono e palau a uhi i ka lepo. He mea maikai ke kanu ana i ka pi, ke pine, me kekahi mau mea kupono e ae maluna o ka aina i uluia e ka maia ke pau ka maia, a mahope palau a kanu i ua mau mea la iloko o ka lepo, i hoomomona i ka lepo.

He like ole ka manao o ka poe kanu maia no ke kowa kupono no ka pohuli. Ke kanu nei kekahi poe i ka lakou, mai ka chiku

a umikumamalima kapuai ke kowa o na pohuli. Ma Inia Komohana, oi loa aku hoi na Jamaica, kahi nui loa o ka maia, he 16,000,000 ahui o ka makahiki e loa nei, he 14 kapuai ke kowa o na pohuli. A ua ikeia o keia iho la ke kowa maikai loa e kanu ai no na maia nunui e like me ka maia haole (Bluefields). Ina e kanu pipili ia, aole e hohonu ke kolo ana o ke aa, a e hinanawe ana ka ulu ana a hina wale i ka makani a i ole i ke koikoi o ka ahui maia. O kekahi no hoi, aole e nunui maikai ka ahui ke hua, e like me na maia i kanu kaawaleia. O ka maia Pake, he hiki no ia ano ke kanu pipiliia ina no he ewalu kapuai, ua hiki no. E like me ka nunui o ka io o ka mole o ka pohuli pela no ka ikaika o ka ulu ana ke kanuia.

O na wa maikai loa no ke kanu ana iloko o Feberuari a i ole Maraki, aka, e hiki no ke kanu i ka pohuli i kela me keia manawa o ka makahiki. O na wa makemake nui loa ia o ka maia ma na aina haole, iloko o Aperila me Mei, aka, he lilo no ka maia i na wa e ae a pau. Nolaila, i paa mau ai ka maia ma ka makeke, e pono no e loa mau aku ka maia malaila. Mahope o ke kanu ana, e pono no e hoowali mau i ka lepo ma hai o ka pohuli i kela me keia elua pule, a e hoopulu i ka wai i na wa kupono ke ole e loa i ka ua. E hookuu i ka pohuli ikaika e ulu, a e omuo (oki) i na opuu pohuli hou nawaliwali e ulu ae ana mai ka maia i kanuia. Pela e hana mau ai a ekolu mahina mahope o ke kanu ana, alaila, hookuu i hookahi no opuu pohuli hou e ulu me ke kumu makua. Eha mahina mahope aku hookuu i hookahi pohuli hou e ulu, a eha hou mahina, kuu hou i hookahi e ulu. Ina e nui loa na pohuli e ulu ma ke kumu makua, e lilo ana ia lakou ka momona me ka ikaika ulu, a e nele ana ke kumu makua i kona hua maikai ana. I ka wa e omuo ai i na opuu pohuli, e akahale o pino ke kumu makua.

I ke kanu ana i na aina hou i ka maia, ua kanu kekahi poe i na hakumukumu maia kahiko i ulaaia. Oki lakou i ke kumu a kanu i na pauku i omaka ae e ulu ka pohuli. O kekahi he kanu no i ke kumu kahiko i okiia ae ka ha o luna a pauku. O ka oi loa aku no nae o ka maikai i hoomaopopoia, oia no ke kanu ana i na pohuli maikai eono a ewalu mahina paha ka ulu ana.

O na pohuli lau miomio ke waeia no ke kanu ana. O na pohuli lau nunui palahalaha, aohe maikai loa. No ka maia haole (Bluefields) he mea maikai ke oki i ka ha o ka pohuli maluna ae o ka io o ka mole. Alaila, e waiho hoomaloo i ka opuu no kekahi mau la, a elua a ekolu no paha pule mamua o ke kanu ana aku. Aole pono e maloo loa.

O na maia hua mua, e loa ana ka ewalu a eiwa eka o ka ahui. O na ahui liilii aohe loa nui o na keneta o ka paona, a aohe no he makemake nui ia e ka poe kalepa maia. Ke oki i ka ahui maia haole (Bluefields) e oki maluna aku o ka hapalua like o ke au o ka ahui, a mai hookuu o haule a poholehole ka maia o ka ahui. A aia a kuu i lalo, a mamua ae o ke ope ana, e oki hou i ke au a kokoke i ka ahui. Ia wa, ua makaukau ka maia no ke ope a hoouna i ka makeke.

O ka opuu o ka maia mahope o ka hua ana o ka maia o ka ahui, e pono no e oki a kaawale, no ka mea, aohe eka hou e loa mai laila mai. E hookaawale i na pua maloo a pau e pili ana i ka hua maia, he mea ino a hoopoino wale ia i ka maia. Aohe maikai. Me ka lima no e lalau ai, aole e ohiuhiu me kekahi mea oolea, o poholehole ka maia. O ka maiau o ka lawelawe ana, a loa mai ka hua maikai ana, oia no ka mea nana e kono i ka makemake o ka mea dala e kuai.

He mau holoholona liilii me kekahi mau mai no hoi kekahi na lakou e hoopoino nei ka maia ma Hawaii nei. Hookahi ano ma'i o ka maia i hoomaopopo loa ia ma Hawaii nei, oia ke kahuli ana o ka io waena a eleele, pela e eleele ai a palahu maoli. Aole no nae he laha loa o keia ma'i ma Hawaii nei. E pono nae e ulaa i na maia a pau e ikeia ana pela a puhi i ke ahi. I kekahi wa, he ano koe liilii kekahi mea nana e hoopoino i ka ulu ana o ka maia. Aka, e hiki no ia ino ke aloia ae ma ka hoopahu ana i ka makalua me ka dainamaita i palupalu ka lepo, alaila loa ka holopono o ka ma'u iloko o ka lepo a hooulu ikaika i ka maia. I kekahi wa, o ka mu ai ko kekahi mea nana e hoopoino nei ka maia, aole nae he nui loa, he kakaikahi loa ka ikeia o ka mu iluna o ka maia. No ka nui ole o ka poino mai

keia mu mai ke kumu huli ole ia ai o kona mea e make ai i keia wa.

No na mea e ae i koe e pili ana i na ano maia, ke ano o ka mahi ana, na mea hoomomona lepo e hoohanaia ai, ke ano o ka paio ana i na mea hoopoino wale, na mea pili i na makeke a me kekahi mau hoakaka hoonaauao e ae, e olioli no na alakai o ke KAHUA HOOU LU O KA OIHANA MAHIAI O AMELIKA e hoike aku ma ka palapala ke ninauia mai, no ka pono o ka aina me ka holomua o ke kanaka mahiai.

HONOLULU
Paiia e ka Paredaiso o ka Pakipika
1911

Handwritten text, possibly a signature or date, is visible at the bottom of the page.